

2TI - - Bible en mashi du Congo

*Munkwa munene oku barhumisi ba Yezu na Ekleziya
bakolaga na C.D.P.C.L. Bukavu, bulya omu EBIBLIYA NTAGATIFU,
Verbum Bible, Kinshasa 1992, rhudômire binwa binji bya mashi.*

AMARUBA GA KABIRI MUTAGATIFU PAOLO AYANDIKIRAGA TIMOTEYO

Aga maruba ga kabiri gagenderîre enyigîrizo za Paolo kuli Timoteyo. Paolo amubwîzire oku ali omu mpamikwa na banji omu bakag'imulusa bamusizire yene omu mazibu ci arhatwîsiri murhima bulya Nyakasane amuyimangîre.

Paolo abwîzire timoteyo oku ensiku mbi ziyiruka ci arharhâga murhima. Abantu bayish'icishwêkera oku mabî ci mpu Timoteyo amanye arharhibaga obuhamîrizi bw'Emyanzi y'Akalembe:

«3, 1 Kandi omanyè oku omu nsiku nzinda amango mabî gânayishe. 2 bulya abantu bayish'ikacilongeza bonene, bayish'ihira omurhima gwâbo omu bi-rugu, bayish'ikacikunga bone, bayish'iba bacîbonyi, bakashobeka abandî bu-sha, bayish'iba bigamba, bantu barhish'ivuga omunkwa, bayunjulirîne bubî; 3 bayish'iba baminya, barhakababalira ndi; babe badesi b'obunywesî, bantu barhajira lugero, barhayumva lukogo, bashombanyi b'abantu binja; 4 bayi-sh'iba ndyâlya, bizuzu, mihûrha erhi bucîbone bwâbo burhuma, abâsîma irala libî ahali h'okusima Nnâmahanga; 5 embuga bayish'ikayôrha nk'abakombêra ebya Nyamuzinda, ci erhi banahakanyire emisi yâbyo. Abola nabo obayâke. 6 Muli bo kukwânîne okuganja balya bakasheshera omu nyumpa za bene, bahêke obukazi bukayerûlwa n'irala libî lya ngasi lubero, 7 burhanahusa oku- ciyigîriza, ci nta mango bwânahike oku bumanye bw'okuli. 8 Na nka kulyâla Yane na Yambure balwisagya Musa, kwo n'okwo, nabo badwîrhe balwisa okuli, abo bantu b'emirhima ehûsire, eyo mihera omu by'obuyemêre. 9 Ci kwônene barhahike ngahi, bulya isirhe lyâbo lirhayimang'imanyikana kuli boshi, nka kulya liry lya balya babir^a lyabaga. 10 Ci wehe wasêzire oku nyigîrizo zâni, oku lugendo lwâni, oku mihigo yâni, oku buyemêre bwâni, oku buzigire bwâni, oku bulembêdu bwâni, 11 oku malibuko n'oku malumwa naboneraga e Antiyokiya, n'e Ikoniya n'e Listra. Mailibuko maci ntabonaga wani! Na muli goshi Nyakasane anyokola! 12 Neci, ngasi boshi balonza okulama bwinja omu bukombêdu muli Kristu Yezu, bâbone amalibuko. 13 Abantu babî bohe n'endyâlya, kushâya baâshaye omu bubî, bârhebane banarhebwe. 14 Ci w'oyo osêre kw'ebwayigîrizibwe wanayemêra buzira kurhindira. Na-we orhababiri bandi bakuyigîrizagyabyo, 15 n'oku kurhenga eburho bwâwe erhi oyishi Amandiko Matagatifu; ganahash'ikuha obushinganyanya buhisa oku bucire n'oburhabâle bw'obuyemêre buba muli Kristu Yezu. 16 Amandiko goshi Nyamuzinda wajiraga mpu gayandikwe, ganakwânana kwinja oku kuyigîriza, n'oku kuhamûla, n'oku kuhabûla abahabusire, n'oku kuherha abantu omu bu-shinganyanya; 17 na ntyo omuntu wa Nyamuzinda abe mwimâna, anashi-ngânane okujira ngasi cijiro cinja.»

^a3.9 : Abo bantu babiri, Yane na Yambure (mulongo gwa 8), bàli balozi b'e Misiri.

Omusingo n'omunkwa

¹ Paolo, ntumwa ya Kristu Yezu oku bulonza bwa Nyamuzinda na nka kulya binashingânîne eciragâne c'obuzîne buba muli Kristu Yezu, ² kuli Timoteyo, mugala wâni muzigirwa; enshôkano, obwonjo n'obuholo bikugabirwe na Nyamuzinda Ishe na Nnawirhu Kristu Yezu!

³ Kuvuga mvuga Nyamuzinda omunkwa, oyu nkolera n'omurhima gucîre aka bashakulûza, nka nakukengêra ngasi kasanzi omu nsengero zâni z'obudufu n'omûshi. ⁴ Nkayibuka emirenge yâwe, nnanyumve idulwe^b ly'okushub'ikulola kwo nti lyo nyunjula bushagaluke. ⁵ Nnankakengêra obuyemêre bw'okunali bukubâmwo, bulya buyemêre bwâbâga burhanzi muli nyakakulu Loyidi na muli nyoko Ewuniki; ntabiri oku bwo n'obwo bukulimwo nâwe.

Enshôkano Timoteyo ashobwire

⁶ Co cirhumire nkukengêza nti ozûse engalo Nyamuzinda akushobôzagya erhi nkulambûlirakwo^c amaboko. ⁷ Bulya arhali murhima gwa bwôba rhwahabirwe na Nyamuzinda, ci gwa misi, n'obuzigire, n'olugero omu kukolêsa eby'en'igulu. ⁸ Kuziga orhabaga nshonyi z'okuhamîriza Nyakasane, nisi erhi nie ntuma, nie mubohe wâge. Ci oleke rhulibukire haguma rhwembi erhi Myanzi y'Akalembe erhuma; Nyamuzinda arhurhabâla n'obuhashe bw'emisi yâge; ⁹ ye warhucungulaga, arhumagala anacirhwishoga mpu rhube batagatifu, arhali oku lugero lw'ebijiro birhu, ci oku lugero lw'obulonza bwâge yêne n'engalo yâge. Eyo nshôkano rhwashobôlaga kurhenga emyâka n'emyâka muli Kristu Yezu, ¹⁰ buno lyo ekola ecyêrekîne omu kuyisha kw'Omuciza wirhu Kristu Yezu waherêrekezagya olufû, alêrha obuzîne n'akalamo karhaheka, byalangashana omu Myanzi y'Akalembe. ¹¹ Eyo Myanzi y'Akalembe yo narholeragwa mpu mbe muja-bugo na ntumwa na mwigîriza wayo.

¹² Yo erhumire ndi muli aga malibuko^d; ci ntakubêra nshonyi, bulyâla mmanyire ndi nâhiziremwo obulangelire bwâni, nnanyishi bwinjinja oku agwêrhe obuhashe bw'okulanga omuhako^e gwâni kuhika lulya Lusiku^f. ¹³ Oshimbe olwiganyo lw'ebinwa nkana wayumvagya omu kanwa kâni, omu buyemêre n'omu buzigire buba muli Kristu Yezu. ¹⁴ Olange omuhako mwinja wabîsibagwa n'oburhabâle bwa Mûka Mutagatifu orhubâmwo.

¹⁵ Orhababiri oku ab'e Aziya bohi bandikirîre, nka Fijelo na Herimojeni. ¹⁶ Mâshi Nyakasane afe enyumpa ya Onesiforo lukogo, bulya kanji kanji antabîre, arhanabonaga nshonyi erhi enkoba zâni zirhuma. ¹⁷ Ciru erhi ahika e Roma, annonza n'obushiru bunji, alinda ambona. ¹⁸ Mâshi Nnâmahanga amuhe okuyish'ibona olukogo embere za Nyakasane mwa lulya lusiku! N'oku antabîre kwoshi e Efezi, nawe wêne okumanyire bwinja kundusha .

^b **1.4** : Erhi Paolo aja e Macedoniya, ahûna Timoteyo rnpu asigale e Efezi (1 Tm 1, 3), co cirhumire amudula.

^c **1.6** : Erhi Timoteyo alambûlirwakwo amaboko anahâbwa isakramenta ly'obudâhwa (1 Tm 4, 14), zo nshôkano, ngalo Paolo amukengezize azizûse ayinjihe omukolo gwa Nyakasane.

^d **1.12** aga malibuko: Erhi Paolo ali omu mpamikwa e Roma obwa kabiri (1, 17).

^e **1.12** omuhako gwâni: Amakwânane g'emikolo n'ebijiro bya Paolo.

^f **1.12** lulya Lusiku: Olusiku Mwami Yezu ayish'itwa olubanja luzinda.

Kukwânîne entumwa eshangîre amababale ga Kristu

¹Wehe, mwâna wâni, ozibuhe oku burhabâle bw'enshômokano eri muli Kristu Yezu. ²Birya wayumvagya nakuyigîriza embere za bahamîrizi banji, obibî se abantu bakwânîne okucîkubagirwa, abankahasha nabo okubibwîriza abandi.

³Oyankirire ecâwe cigabi c'amababale nka musirika mwinja wa Kristu Yezu. ⁴Ntâye walwa ebîrha wankacîderha mpu acihira omu by'en'igulu, akaba alonzize okusimîsa owamurhumaga elugamba. ⁵Naye owafuka arhahâbwa bukuze akaba arhashimbîri irhegeko ly'okufuka. ⁶Omuhinzi orhama n'omukolo ye kwânîne okurhang'ihâbwa ecigabi câge c'emyâka. ⁷Oyumve ebyôla nkubwîzire. Câbâ Nyakasane akurhabâla okubiyumva byoshi.

⁸Okakengêra Yezu Kristu wafûkaga omu bafû, w'omu buko bwa Daudi, nka kulya nyigîriza omu Myanzi yâni y'Akalembe. ⁹Eyo Myanzi y'Akalembe yo erhuma nalibuzibwa, kuhika okushwêkwa nka nyankolamaligo. Ci oluderho lwa Nyamuzinda lurhali lubohe. ¹⁰Okwo kwo kurhuma ndembera amalibuko goshi abishogwa barhumire, nti lyo nabo babona obucire buba muli Kristu Yezu haguma n'irenge ly'ensiku n'amango.

¹¹Aka kanwa kali k'okuli: akaba rhwafîre haguma naye, rhwayish'ilama rhwe naye. ¹²Rhukacikanyakanya, rhwayish'iyîma rhwe naye; erhi rhwa nkamuhakana, naye anayish'iruhakana. ¹³Erhi rhwankabula bwayemêra, yehe nta mango ankatwa omu kanwa kâge; bulya arhankacîhakana yêne.

Okulwîsa abigiriza b'obunywesi.

¹⁴Okâbakengêza okwo omu kuhamîriza embere za Nyamuzinda oku kukwânîne okukayâka ennongwe y'ebinwa erhajira kandi kamalo okurhali kuheza abayiyumvirhiza. ¹⁵Ocisêze okuciyêrekana nka murhonyi wa Nnamahanga, nka mukozi orhagwârhwâ na nshonyi, nka muja-bugo w'oluderho lw'okuli okwânîne okucikubagirwa. ¹⁶Ci ebinwa bya ntya-ntya n'ebibî, okabiyâka; bulya ababiderha kushâya bashâya omu bubî bulushire; ¹⁷n'enderho zâbo kwo zikanyegera nka kafinjo. Himeneyo na Fileto bali ba bene abo; ¹⁸bahabusire, baleka enjira y'okuli, baderha mpu mîra obufûke bwageraga, na ntyo basherêza obuyemêre bwa barhali banyi.

¹⁹Ci kwônene eciriba cikomîre Nyamuzinda abandaga ho ciciri, cirikwo eci cimanyîso: Nyakasane ayishi abâge, na: Ngasi yeshi oderha izîno lya nyakasane, ayâke obubî⁹. ²⁰Omu nyumpa nnene, arhali birugu bya masholo n'amarhale byone bimuba; munabe ciru n'eby'emirhi n'eby'ibumba. Biguma bikolêsibwa oku mikolo y'obukenge, n'ebindi oku mikolo ya ntya-ntya. ²¹Erhi omuntu ankacilanga kuli ebyo ndesire, anaba cirugu ca bukenge, cicîre, cikwânîne Nyakasane, cinashingânîne ngasi mukolo mwinja.

²²Okâyâka irala ly'obusole; okalongereza obushinganyanya, obuyemêre, obuzigire, n'omurhûla haguma n'abagashâniza Nyakasane n'omurhima gucîre. ²³Ci orhudali rhw'isirhe rhurhagwêrhi nda na mugongo, okârhuayâka; orhahabiri oku nnongwe rhuburha. ²⁴N'omurhumisi wa Nyakasane arhakwânîni abe muntu wa nnongwe, ci kukwânîne abe mutûdu kuli boshi, ahashe okuyigîriza, anamany'ilembera amalibuko. ²⁵Kukwânîne ahanûle abashombanyi bâge n'obutûdu, bulya kwankanaba Nyamuzinda abaha okucîyunjuza, okumanya okuli ²⁶n'okushub'izabanuka obukengêre, babâ bamâyûs'irhenga omu mirhego ya Shetani, owabajizire mpira na bajâ b'okujira obulonga bwâge.

⁹**2.19** Nyakasane ayishi abâge, lola Mib 15, 5; Iz 26, 13

3

Amabî g'ensiku nzinda

¹Kandi omanyane oku omu nsiku nzinda amango mabî gânayishe. ²bulya abantu bayish'ikacilongeza bonene, bayish'ihira omurhima gwâbo omu bi-rugu, bayish'ikacikunga bone, bayish'iba bacibonyi, bakashobeka abandi busha, bayish'iba bigamba, bantu barhish'ivuga omunkwa, bayunjulirîne bubî; ³bayish'iba baminya, barhakababalira ndi; babe badesi b'obunywesi, bantu barhajira lugero, barhayumva lukogo, bashombanyi b'abantu binja; ⁴bayish'iba ndyâlya, bizuzu, mihûrha erhi bucîbone bwâbo burhuma, abâsîma irala libî ahali h'okusima Nnâmahanga; ⁵embuga bayish'ikayôrha nk'abakombêra ebya Nyamuzinda, ci erhi banahakanyire emisi yâbyo. Abola nabo obayâke.

⁶Muli bo kukwânîne okuganja balya bakasheshera omu nyumpa za bene, bahêke obukazi bukayerûlwa n'irala libî lya ngasi lubero, ⁷burhanahusa okucîyigîriza, ci nta mango bwânahike oku bumanye bw'okuli. ⁸Na nka kulyâla Yane na Yambure balwisagya Musa, kwo n'okwo, nabo badwîrhe balwisa okuli, abo bantu b'emirhima ehûsire, eyo mihera omu by'obuyemêre. ⁹Ci kwônene barhahike ngahi, bulya isirhe lyâbo lirhayimang'imanyikana kuli boshi, nka kulya lirya lya balya babirî^h lyabaga.

¹⁰Ci wehe wasêzire oku nyigîrizo zâni, oku lugendo lwâni, oku mihigo yâni, oku buyemêre bwâni, oku buzigire bwâni, oku bulembêdu bwâni, ¹¹oku malibuko n'oku malumwa naboneraga e Antiyokiya, n'e Ikoniya n'e Listra. Mailibuko maci ntabonaga wani! Na muli goshi Nyakasane anyokola! ¹²Neci, ngasi boshi balonza okulama bwinja omu bukombêdu muli Kristu Yezu, bâbone amalibuko. ¹³Abantu babî bohe n'endyâlya, kushâya bâshaye omu bubî, bârhebane banarhebwe.

¹⁴Ci w'oyo osêre kw'ebwayigîrîzîbwe wanayemêra buzira kurhindira. Nawe orhahabiri bandi bakuyigîrizagyabyo, ¹⁵n'oku kurhenga eburho bwâwe erhi oyishi Amandiko Matagatifu; ganahash'ikuha obushinganyanya buhisa oku bucire n'oburhabâle bw'obuyemêre buba muli Kristu Yezu. ¹⁶Amandiko goshi Nyamuzinda wajiraga mpu gayandikwe, ganakwânana kwinja oku kuyigîriza, n'oku kuhamûla, n'oku kuhabûla abahabusire, n'oku kuherha abantu omu bushinganyanya; ¹⁷na ntyo omuntu wa Nyamuzinda abe mwimâna, anashi-ngânane okujira ngasi cijiro cinja.

4

Mpu Timoteyo abe muja-bugo mwimâna

¹Nkulahirize embere za Nyamuzinda n'embere za Kristu Yezu wanatwîre abazîne n'abafîre olubanja, oku izîno ly'okuyisha kwâge n'ely'obwâmi bwaâge: ²oyigîrize oluderho lwa Nnâmahanga, basîme erhi babe barhasîmiri, obabwîre, obayâgirize, okalihe, ohanûle, omu butûdu n'omu bushiru bw'okuyigîriza. ³Bulya amango gayisha, n'abantu barhakacikwîra enyigîrizo nkana, ci irala lya lyanabahabukane n'okurhwiri kwâbo kubanyunyagire, bacihe bone abayigîriza mwandu, ⁴bafuke amarhwiri gâbo mpu balek'iyumva eby'okuli, bagarhege emigani. ⁵Ci wehe obe murhondêza muli byoshi; olembere amalibuko; ojire omukolo gwâwe gw'omwigîriza w'Emyanzi y'Akalembe; obe mwimâna omu buja-bugo bwâwe.

Ensiku za Paolo zahisire

⁶Niehe omuko gwâni gukola gudwîrhe gwabulagwa nka nterekêro, n'amago gâni g'okufuluka gahisire. ⁷Nalwîre agani, nahisize ensiku zâni, nalanzi obuyemêre. ⁸Nta cindi cicinsigâlîre

^h3.9 : Abo bantu babiri, Yane na Yambure (mulongo gwa 8), bâli balozi b'e Misiri.

okurhali kuyankirira Ishungwe ly'obushinganyanya Nyakasane, muciranuzi mushininganyanya, anampembe olwo Lusiku, arhanali nienene, ci na balya boshi bayishiba bàlinzire n'obuzigire okuyisha kwâge .

Amahano mazinda

⁹ Okanye, onshimâne duba, ¹⁰ bulya Dema andesire erhi kusîma er'igulu kurhuma, anacijirire e Tesalonika; Kreshenti ajire e Galasiya, na Tito acijira e Dalamasiya. ¹¹ Luka yenene rhusigire rhweshi naye. Oyanke Marko, muyishe mwembi, bulya ankwânîne bwenêne omu buja-bugo. ¹² Narhumire Tikiko e Efezi. ¹³ Hano okola wayisha, onanderhere ecishuli nasigaga e Trowa aha mwa Karpo; olerhe n'ebitabu, ci bwenêne engurha z'Amandiko. ¹⁴ Aleksandro, mutuzi w'ebyuma, anjirîre bubî bunji; Nyakasane anamulyule nk'oku ebijiro byâge binashingânîne. ¹⁵ Nawe ocilange kuli ye, bulya alwîsize bwenêne enyigîrizo zirhu. ¹⁶ Erhi mbûlana obw'oburhanzi, ntaye wanyimangîre; boshi bandikirira. Mâshi okwo kurhabatumuzibagwa! ¹⁷ Ci kwônene Nyakasane yehe ali anyimangîreⁱ, ananzibuhya, mpu lyo mmanyîsa obugo bwâge, lyo n'abapagani boshi babuyumva. Nanalîkûzîbwe omu kanwa k'entale. ¹⁸ Nyakasane anyôkola omu ngasi kubî, ananciza, ampêke omu Bwâmi bwâge. Kuli ye irenge emyâka n'emyâka! Amen.

Omusingo n'obwanga

¹⁹ Ondamukize Priska na Akwila, bo n'ab'omu mwa Onesifori. ²⁰ Erasto asigîre e Korinti; ci Trofimo yehe namusigaga mulwâla e Mileto. ²¹ Obiduhe, ohike eno embere ly'empondo. Ebulo, na Pudensi, na Lino, na Klaudiya, na bene wirhu boshi, mpu asinge. ²² Nyakasane abe omu murhima gwâwe! Enshôkano ya Nyamuzinda ebe haguma ninyu!

ⁱ4.17 4, 17: Lul 21 (22), 22.